



ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

HEREDOT, ilk kez çalışanların verimli olması için yüksek enerjili besinlerle beslenmesi gerektiği üzerinde durmuştur.

PARASELSUS, ilk iş hekimliği kitabı olan "**De Morbis Metallici**"i yazmıştır.

Hastanelerde meslek hastalıklarının tedavi edilmesi için özel bölümler kurulmasını 18. yy'da **TİSSOT** önermiştir.

İŞ SAĞLIĞI: Daha çok çalışma ortamında bulunan ve işçinin sağlığını etkileyebilecek risk faktörleri karşısında işçinin sağlığının korunması anlamındadır.

TEHLİKELİ DAVRANIŞLARA YOL AÇAN PSİKOLOJİK FAKTÖRLER:

- 1- Zihinsel yetenek,
- 2- Duygusal yapı,
- 3- Sakarlık,
- 4- Duygusal uyumsuzluk (tatminsizlik),
- 5- Aşırı güven duygusu,
- 6- **Stres**,
- 7- Yapılan işe ve ortama uyum (konsantrasyon) sorunu,
- 8- İhmalkârlık.

KİMYASAL FAKTÖRLER kendi içinde madenler, çözücüler (solventler), zehirli gazlar, asit, boyalar, pestisitler (haşere öldürücüler) ve plastik maddeler olmak üzere sınıflandırılmakta.

ERGONOMİ: Kişilerin, fiziksel ve psikolojik özelliklerini göz önünde bulundurarak işin kişilere, kişilerin işe uyumu için gerekli şartları ortaya koyan çok disiplinli bir bilim dalıdır.

İŞÇİLERE YÖNELİK KORUYUCU SAĞLIK HİZMETLERİ: aşılama, seroprofilaksi, kemoprofilaksi, beslenme, erken tanı çalışmaları ve portör taramaları, işe dönüş muayeneleri, acil yardım ve ilkyardım ve sağlık eğitimidir.

Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı

- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü,
- İş Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- **İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi Müdürlüğü (İSGÜM)**,
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (ÇASGEM) bu alanda çalışır.

Kamu hukuku açısından işverenin işçiyi gözetme borcu aşağıdaki kanunlarda düzenlenmiştir:

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu,
- 4857 sayılı İş Kanunu,
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu,
- Umumi Hıfzısıhha Kanunu,
- Belediye Kanunu.



ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

DESTEK ELEMANI, asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım vb. konularda özel olarak görevlendirilmiş, uygun donanıma ve yeterli eğitime sahip kişilerdir.

SORUMLULUK TÜRLERİ;

- Akdi sorumluluk,
- Akit dışı sorumluluk,
 - Kusur sorumluluğu,
 - Sebep sorumluluğu,
- Hukuka uygun müdahaleden doğan sorumluluk.

OLAĞAN SEBEP SORUMLULUĞU: Kanunda öngörülen özen yükümlülüğünün yerine getirilmemesine dayanan bir kusursuz sorumluluk halidir. **Hayvan bulunduranın sorumluluğu buna örnektir.**

İŞVERENİN SORUMLULUĞUNUN KOŞULLARI:

- İşverenin, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almaması,
- İşçinin, alınmayan önlemler nedeniyle zarara uğraması,
- Uygun illiyet bağının olması.

İlliyet bağını ortadan kaldıran sebepler;

- Mücbir sebep,
- **Zarar görenin kusuru,**
- Üçüncü kişinin ağır kusurudur.

Maadin Nizamnamesi ile madenlerde zorla çalıştırma sistemi tamamıyla ortadan kaldırılmıştır.

Tehlikeli davranışlara yol aşan fizyolojik faktörler şunlardır:

- Fiziksel yetersizlikler
- Fiziksel uyumsuzluk
- Uykusuzluk
- Yorgunluk

- **Mutlak Nem:** Birim hacimdeki nem miktarıdır.
- **Bağıl Nem:** Havadaki nem miktarının o havanın alabileceği maksimum neme olan oranıdır.
- **Spesifik Nem:** *Bir gazda bulunan su buharı ağırlığının gaz ağırlığına olan oranıdır.*